

JESAJA

Oorlog en oordeel

Oorlogsbeelden verbeelden Gods oordeel en behoud en krijgen hun geestelijke vervulling in Christus.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/jesaja/orlog-en-oordeel

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Thematische motieven en volken in Jesaja	3 min	4
2	De gemeente als Gods heilige volk	5 min	5
3	De apostelen als sleutel tot de profeten	4 min	7
4	De historische oorlogen rond Jesaja	3 min	9
5	Oorlog als oordeel van God	3 min	11
6	Gods oordeel in hedendaagse oorlogen	3 min	12
7	Oordeel en behoud door de arm van de HEERE	2 min	13
8	De arm van de HEERE en de Messias	2 min	14
9	Gods uitgestrekte hand in het oordeel	3 min	15
10	Geen krijgsmacht kan Gods oordeel keren	4 min	17
11	Christenen en de veiligheid van een land	3 min	19
12	Gods arm brengt redding en gerechtigheid	3 min	20
13	De arm en de Knecht van de HEERE	3 min	23
14	Christus als de geopenbaarde arm van God	3 min	25

15	God zweert bij Zijn sterke arm	2 min	27
16	Messiaanse oorlog als geestelijke strijd	2 min	28
17	De overwinning op satan aan het kruis	3 min	29
18	Christus en de wapenrusting van God	4 min	31
19	De ware vijanden in de geestelijke strijd	3 min	33
20	Jesaja 9 en de overwinning van het Kind	3 min	34
21	Jesaja 63 en de dagen van wraak	3 min	36
22	Israëls verwerping en oordeel in het jaar 70	3 min	38
	Om verder te lezen		40

1

Thematische motieven en volken in Jesaja

We behandelen het boek Jesaja op een manier waarop ik nog nooit iemand anders het heb zien behandelen: thematisch. Enkele jaren geleden kreeg ik het idee dat dit een heel goede manier was om het boek Jesaja te bestuderen, nadat ik het in de loop der jaren een aantal keer vers voor vers had onderwezen. Ik kwam op het idee dat mensen vertrouwd konden raken met de dingen die ons vreemd voorkomen in de manier waarop Jesaja zich uitdrukt, als ik enkele thema's uit Jesaja zou nemen en die door het boek heen zou volgen. Wanneer we dan door het boek gaan, komen we die dingen tegen en zijn ze niet meer vreemd voor ons. Dan hoeven ze ook niet iedere keer dat we ze tegenkomen te worden uitgelegd.

Vele jaren geleden — waarschijnlijk minstens vijftien jaar geleden, zo niet twintig — heb ik een thematische studie van Jesaja opgezet. Het was voor mij zeer de moeite waard om dat te doen. Ter voorbereiding op deze studie heb ik een deel daarvan opnieuw bewerkt. Voordat we klaar zijn, zullen we Jesaja vers voor vers, of in elk geval hoofdstuk voor hoofdstuk, doornemen. Maar aan het begin van onze studie grijp ik deze gelegenheid aan om enkele van deze motieven te behandelen, enkele van deze archetypen die Jesaja herhaaldelijk gebruikt. Er is bepaalde beeldspraak die je verkeerd zou kunnen begrijpen als je er niet afzonderlijk aandacht aan besteedt.

We kijken nu naar de tweede bladzijde met aantekeningen over de motieven van Jesaja. We hadden het over de verschillende soorten beeldspraak die Jesaja gebruikt om nationale entiteiten af te beelden. Soms verpersoonlijkt hij ze, of gebruikt hij antropomorfe beeldspraak waarin ze op mensen lijken. Dat gebeurt bijvoorbeeld wanneer een volk wordt beschreven als één persoon, of zelfs als een dier.

Trouwens, in Jesaja hebben we niet veel van deze voorstelling van volken als dieren gezien. We hebben wel enkele plaatsen gevonden waar sprake is van God Die de kop en de staart van een volk afhakt, of iets dergelijks. Dat roept natuurlijk het beeld van een dier op. Maar in andere boeken, bijvoorbeeld Jeremia, wordt Babylon met een leeuw

vergeleken. In Daniël hoofdstuk 7 wordt Babylon met een leeuw vergeleken, Medië-Perzië met een beer en het rijk van Alexander de Grote met een luipaard, enzovoort. Soms zien we dat volken als dieren worden afgebeeld. Dat is eenvoudigweg een van de manieren waarop de symboliek van de profeten werkt.

We hebben ook ontdekt dat soms een volk wordt genoemd dat gewoonlijk in de tijd van Jesaja bestond, maar nu misschien niet eens meer bestaat — een volk uit de oudheid dat al duizenden jaren verdwenen is — en dat dit volk een bepaalde rol in Gods uiteindelijke doeleinden zou hebben. Gods uiteindelijke doeleinden, die in Christus verwezenlijkt werden, kwamen zelfs tot stand nadat de volken die bij name worden genoemd al niet meer bestonden. We zien dat Jesaja soms één volk gebruikt om alle volken samen te vertegenwoordigen, de hele heidense wereld. Edom, de Filistijnen, Elam, Assyrië of soms zelfs Egypte worden gebruikt om eenvoudigweg de heidenen als geheel te vertegenwoordigen, zonder dat het werkelijk een verwijzing is naar het specifieke volk dat wordt genoemd.

2

De gemeente als Gods heilige volk

We keken naar het feit dat het belangrijkste volk dat in Jesaja wordt genoemd, het volk is dat God door de Messias zou stichten. Dat zijn wij, de gemeente. Zoals Petrus ons in 1 Petrus hoofdstuk 2 vertelt, is de gemeente een heilig volk. 1 Petrus 2:9 vertelt ons:

Maar u bent een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilig volk, een volk dat God Zich tot Zijn eigendom maakte; opdat u de deugden zou verkondigen van Hem Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht,

1 PETRUS 2:9

Wij beschouwen onszelf niet als een volk. Gewoonlijk beschouwen we het christendom als een godsdienst en niet als een volk. De Engelse Bijbelvertaling waarop de spreker hier voortbouwt, gebruikt in 1 Petrus 2:9 de uitdrukking ‘holy nation’

(‘heilige natie’). In de Bijbel — dat wil zeggen, in het Nieuwe Testament — wordt de christelijke beweging echter niet als een godsdienst gezien. Hoewel de aanbidding van God er een centraal kenmerk van is, is het de aanbidding van God Die onze Koning is. Daarom is het meer iets politieks. Het is een samenleving die door een heerser wordt bestuurd. Het is een volk. De gemeente is een heilig volk onder Christus, Die onze Koning is.

Het maakt dus werkelijk verschil wanneer je het christendom niet langer beschouwt als een godsdienst die je aanhangt, maar beseft dat het een volk is waarvan je burger bent geworden en dat je een Koning hebt. Gods uiteindelijke doel was natuurlijk om onder Zijn Zoon, de Messias, een Koninkrijk te stichten. Jesaja spreekt daarover, maar wanneer hij over de gemeente spreekt, gebruikt hij de beeldspraak van Israël, Juda, Jeruzalem, Sion en dingen die in de tijd van het Oude Testament met het Joodse volk te maken hadden.

In zekere zin is de gemeente daar een voortzetting van, omdat God het overblijfsel van het Joodse volk nam en hen in de nieuwe samenleving opnam. De allereerste christenen waren Joden. Met Pinksteren kreeg de gemeente haar eerste drieduizend leden. Zij waren allemaal Joods. Nog enige tijd daarna waren alle leden van de gemeente Joods. Uiteindelijk konden heidenen op deze olijfboom worden geënt en er eveneens deel van gaan uitmaken.

De oorspronkelijke gemeente was een voortzetting van wat God in het Oude Testament had gesticht: het Joodse volk. Maar alleen het overblijfsel van Israël kwam in het nieuwe volk van de gemeente. Nu zijn de meesten van ons niet Joods. Maar wij zijn heidenen die deel zijn gaan uitmaken van wat oorspronkelijk het nieuwe Israël was, dat bestond uit het overblijfsel van Israël in de eerste eeuw.

Dat is de messiaanse tijd, de messiaanse natie. Ik zei dat je bij Jesaja soms Jeruzalem, Sion of Israël zult aantreffen als een verwijzing naar het Israël van het Oude Testament, omdat Jesaja soms over Israël in zijn eigen tijd spreekt. Maar wanneer hij over de messiaanse tijd spreekt en het heeft over Sion, Jeruzalem of Israël, spreekt hij

over dat Israël dat door de komst van de Messias tot stand wordt gebracht. Dit gebeurde natuurlijk toen Jezus hier was en Hij het nieuwe Israël tot stand bracht, waar Paulus in Galaten 6:16 naar verwijst als:

En allen die overeenkomstig deze regel wandelen: vrede en barmhartigheid zij over hen en over het Israël van God.

GALATEN 6:16

Hij noemt de gemeente het Israël van God. En Petrus noemt ons in 1 Petrus 2:9:

een uitverkoren generatie, een koninklijk priesterschap, een heilig volk, een bijzonder volk. Dit zijn allemaal termen die in het Oude Testament voor het nationale Israël werden gebruikt, maar die in het Nieuwe Testament nu van toepassing zijn op de gemeente.

Die natie, de gemeente, was dus de natie die we de vorige keer bij Jesaja behandelden, samen met de beeldspraak die wordt gebruikt om de gemeente aan te duiden. We zouden dit over het hoofd kunnen zien vanwege de woorden Juda, Sion, Jeruzalem en Israël. Als we ons er niet van bewust zijn hoe Jesaja die woorden soms gebruikt, zullen we denken dat dit voorspellingen zijn die op de een of andere manier in het Midden-Oosten, onder de etnische Joden, in vervulling moeten gaan. We hebben gezien dat dit bij deze messiaanse passages niet het geval is, doordat de schrijvers van het Nieuwe Testament ze citeren en toepassen op de gemeente in plaats van op het etnische Israël.

3

De apostelen als sleutel tot de profeten

We doorlopen deze studie vanuit de aanname dat de apostelen het beste wisten, en dat Jezus volgens Lukas 24:45 hun verstand opende:

Toen opende Hij hun verstand zodat zij de Schriften begrepen.

LUKAS 24:45

Als Jezus dus hun verstand opende zodat zij de Schriften konden begrijpen, dan begrepen zij de Schriften ook. Ze begrepen die beter dan de rabbijnen. Ze begrepen die beter dan wij zonder de leiding van het apostolische getuigenis zouden doen. Maar wij hebben het apostolische getuigenis in het Nieuwe Testament, en daarom hebben we de codebreker. We hebben de sleutel om te begrijpen wat symbolisch was en wat, zoals Paulus het in 2 Korinthe 3 verwoordt, met een bedekking bedekt was.

Paulus zegt in 2 Korinthe 3 dat het Oude Testament met een bedekking bedekt was. Hij zegt:

Ja, tot op heden ligt er, wanneer Mozes gelezen wordt, een bedekking op hun hart.

2 KORINTHE 3:15

Hij zei:

Die bedekking wordt tenietgedaan in Christus.

2 KORINTHE 3:14

Wanneer iemand dus christen wordt en onderricht begint te krijgen over de weg van Christus, wordt de bedekking plotseling weggenomen en wordt het Oude Testament begrijpelijk op een andere manier dan voorheen.

Het was beslist niet zo dat de rabbijnen geen betekenis aan het Oude Testament konden geven. Ze gaven er betekenis aan, maar ze gaven er gewoon de verkeerde betekenis aan. Daarom waren ze wel heel vertrouwd met de voorspellingen over de Messias, maar herkenden ze Hem niet toen Hij daadwerkelijk verscheen. Hun begrip van het Oude Testament was niet Gods begrip ervan. Ze verwachtten dat de Messias van een bepaald soort zou zijn. Hij kwam, en Hij was niet van dat soort, omdat zij de profetieën verkeerd hadden begrepen. Toch gaf Hij, de Messias, Zijn discipelen het vermogen om de profetieën op de juiste manier te begrijpen. Daarom hebben wij door hun geschriften het vermogen om dat ook te doen en niet dezelfde fout te maken.

Helaas zitten veel christenen met een bepaalde theologische oriëntatie nog steeds vast aan de rabbijnse opvattingen over deze profetieën. Er zijn christenen die nog steeds naar deze passages kijken en zeggen: „Dit gaat over het nationale Israël. Dit gaat over de laatste dagen in het Midden-Oosten”, enzovoort. Dat is natuurlijk wat de rabbijnen dachten. Deze christenen volgen in feite de aannames van de rabbijnen. Sterker nog, ze zeggen dat we dat zouden moeten doen. Ze zeggen dat we deze dingen eigenlijk niet anders kunnen begrijpen dan de Joden ze begrepen, want als de Joden het niet bij het rechte eind hadden, dan heeft God hen misleid.

Maar God heeft hun natuurlijk niet verteld dat hun opvatting juist was, dus Hij heeft hen niet misleid. Hij zei de dingen die Hij wilde zeggen op de manier waarop Hij ze wilde zeggen. Zij kwamen ten onrechte tot hun conclusies over wat Hij bedoelde. Toen zond Hij Jezus, en Jezus corrigeerde dat. Daarom hebben christenen geen enkel excuus om onwetend te zijn en de oude rabbijnse manieren van kijken naar deze dingen te volgen.

Wanneer we het apostolische getuigenis hebben dat ons vertelt wat ze betekenen — en daarop vertrouwen we gedurende deze lezingen over de profeten — zal ik ervan uitgaan dat wanneer de schrijvers van het Nieuwe Testament een bepaalde profetische Schrifttekst hebben geciteerd en toegepast, zij die op de juiste manier toepassen. We zullen merken dat dit heel nuttig is, want soms verschilt de manier waarop zij die hebben toegepast van wat wij zonder hun leiding intuïtief zouden hebben gedacht.

4

De historische oorlogen rond Jesaja

Nu wil ik het hebben over Jesaja's symbolische beeldspraak van oorlogvoering, oordeel en verlossing. Er is veel oorlog. In Jesaja's tijd was er daadwerkelijk oorlog tussen Juda en Assyrië. Er dreigde ook een oorlog tussen Juda en een coalitie van Israël en Syrië. En dan waren er natuurlijk de gevolgen van de oorlog met Babel, die een deel van de achtergrond vormen van enkele latere hoofdstukken in Jesaja.

Oorlogvoering was voor mensen in het Midden-Oosten een veelvoorkomende ervaring. Israël lag op een zeer strategisch stuk land tussen Egypte en de machten in het noorden. Tot die noordelijke machten behoorde Syrië. Soms brachten de oorlogen tussen Egypte en Syrië Israël in moeilijkheden, omdat de legers door Israël heen trokken om het andere land binnen te vallen. En onderweg gingen ze niet vriendelijk met de Israëlieten om. Zo waren er in de tijd vlak voor Christus bijvoorbeeld oorlogen tussen de Seleucidische dynastie in Syrië en de Ptolemeïsche dynastie in Egypte. Hoewel Israël niet het doelwit van een van deze oorlogen was, werd Israël gewoonlijk toch onder de voet gelopen, omdat de legers erdoorheen moesten trekken om het andere land binnen te vallen. Eerder, in de tijd van Jesaja, waren het Assyrië en Babylon die vanuit het noorden naar beneden kwamen. Jesaja leefde in een tijd van Assyrische expansie, toen Assyrië overal in de regio volken inlijfde en veroverde. Uiteindelijk deed het dat natuurlijk ook met Israël, het noordelijke koninkrijk, en het probeerde hetzelfde te doen met Juda. Dat zou zeker gelukt zijn als God niet had ingegrepen. Juda bleef die inlijving bespaard, maar Israël niet.

Dit is de historische achtergrond waarin Jesaja schreef. Hij schreef in de tijd voor en na de val van het noordelijke koninkrijk door Assyrië, en in de tijd waarin zijn eigen land, Juda, werd binnengevallen. De meeste dorpen van Juda werden door Assyrië verwoest, weggevaagd en platgebrand. Jesaja zelf woonde in Jeruzalem, de enige stad in Juda die niet viel. Hij bezweek niet onder de ergste gevolgen van de invasie, maar hij leefde in een tijd waarin zijn hele land werd binnengevallen en verwoest.

Dit is een periode van oorlogvoering in de geschiedenis. Natuurlijk is er nauwelijks ooit een periode in de geschiedenis geweest waarin niet ergens oorlog werd gevoerd. De beelden van oorlog worden in Jesaja soms gebruikt met betrekking tot de oorlogen die in zijn tijd gaande waren. En soms, denk ik, meer in geestelijke zin, om het beeld van geestelijke strijd over te brengen, vooral in het Messiaanse tijdperk.

5

Oorlog als oordeel van God

Oorlogvoering wordt in Jesaja gewoonlijk voorgesteld als een oordeel van de Heere. Seculiere mensen denken daar tegenwoordig misschien niet zo over, en waarschijnlijk was dat door de hele geschiedenis heen zo, hoewel er tot voor kort niet veel seculiere mensen waren. Seculariteit, wat betekent dat iets geen verband met godsdienst heeft, is een betrekkelijk nieuw verschijnsel in de geschiedenis, waarschijnlijk sinds de Verlichting. Daarvoor waren bijna alle volken godsdienstig. Ze waren niet altijd christelijk, maar ze waren wel godsdienstig. In de tijd van Israël, in de tijd van Jesaja, hadden alle volken hun nationale goden, nationale priesterschappen en nationale godsdiensten. Zoiets als een seculiere samenleving bestond eenvoudigweg niet. Als je in Israël was, stond alles in verband met Jahweh. Als je in Moab was, stond alles in verband met Kamos, de god van de Moabieten, enzovoort. In welk land je ook was, het was een godsdienstig land.

Daarom werd oorlogvoering in de oudheid, wat natuurlijk een internationaal conflict was, gewoonlijk gezien als het conflict tussen de goden van verschillende volken, omdat elk volk zijn beschermgod had. Van een volk dat een oorlog verloor, werd aangenomen dat het een zwakkere god had, die het niet kon verdedigen tegen het volk en de goden van een binnenvallende macht. Israël ziet het ook op die manier, en terecht, want hoewel de goden van de heidenen helemaal geen goden zijn, maar slechts steen en hout, zoals Jesaja een aantal keren duidelijk maakt, is de God van Israël de werkelijke God. Hij is Jahweh, en wat Hij door middel van oorlogvoering doet, is het oordeel dat Hij over volken heeft voorgenomen.

Het noordelijke Israël viel in de tijd van Jesaja. Dat was Gods oordeel over hen, zoals veel profeten, onder wie Hosea, hen hadden gewaarschuwd. Wat er met Juda gebeurde, was ook een oordeel over Juda, maar de bevrijding van Jeruzalem was eveneens Gods ingrijpen om hen voor het uiteindelijke oordeel te sparen. Toen Syrië in handen van Assyrië viel, was dat Gods oordeel over Syrië. Toen Assyrië zelf later in handen van Babylon viel, was dat Gods oordeel over Assyrië. Jesaja spreekt daarover in hoofdstuk 10 van Jesaja, een heel hoofdstuk over hoe God Assyrië zal oordelen. Dat

gebeurde natuurlijk doordat de Babyloniërs de Assyriërs veroverden. Later in Jesaja, in de laatste 27 hoofdstukken, zien we hoe Babylon zelf onder Gods oordeel komt door toedoen van de Perzen onder Cyrus.

Oorlogvoering is in Jesaja niet alleen politiek. Ze is godsdienstig. Oorlogvoering is het middel dat God gebruikt om volken te oordelen. We zullen deze aanname en deze verklaring door het hele boek Jesaja heen tegenkomen, in veel verschillende situaties waarin over verschillende oorlogen wordt gesproken. Ik geloof dat er passages zijn waarin wordt gesproken over oorlogen in het Messiaanse tijdperk, die geestelijk moeten worden opgevat. God gebruikt de gemeente in geestelijke strijd, die voornamelijk bestaat uit de prediking van het evangelie, om de demonen, de valse goden en de duivel te oordelen en zijn mensen gevangen te nemen. Achter oorlogvoering zit altijd een geestelijke betekenis.

6

Gods oordeel in hedendaagse oorlogen

In seculiere tijden zoals de onze wordt misschien aangenomen dat dit niet het geval is. Dat oorlogen gewoon ontstaan door nationale ambitie of vijandigheid, en dat uitsluitend mensen besluiten deze oorlogen te beginnen, te voeren en te beëindigen. Maar ik veronderstel dat Jesaja's denkwijze niet alleen voor zijn eigen tijd gold, maar voor alle tijden. Ik denk dat de Bijbel ons zou duidelijk maken dat waar oorlogvoering plaatsvindt, een oordeel wordt voltrokken. Voor de meesten van ons zou het niet moeilijk zijn te geloven dat de Tweede Wereldoorlog en onze deelname daaraan dienden als een oordeel over Adolf Hitler en zijn verdorven regime. Zeer weinigen van ons zouden eraan twijfelen dat de heer Hitler Gods oordeel verdiende en dat God de geallieerde strijdkrachten gebruikte om dat oordeel te voltrekken. Met andere woorden, sommige christenen zouden er geen enkele moeite mee hebben om sommige van onze oorlogen als het oordeel van God te zien.

Aan de andere kant zouden we er misschien meer moeite mee hebben om het meteen te herkennen als Gods oordeel over Amerika als een of ander land ons zou aanvallen, als Noord-Korea raketten hierheen zou sturen en onze steden zou opblazen, of als een ander land, een islamitisch land, ons onder de voet zou lopen, of als China of een ander

land ons zou veroveren. Het is veel gemakkelijker om Gods oordeel over je vijanden te herkennen wanneer zij in een oorlog ten onder gaan, dan te erkennen dat het Gods oordeel over jouw land is wanneer jij in een oorlog ten onder gaat. Maar Jesaja bevond zich in die positie. Het is gemakkelijk om te zien dat God Assyrië, Syrië en Babylon door oorlog oordeelt. Maar wanneer je eigen land voor de Assyriërs bezwijkt, wanneer je eigen land wordt weggevaagd, dan is zeggen: ‘Dat is Gods oordeel over ons,’ de juiste manier waarop Jesaja de gebeurtenissen uitlegde. En misschien zouden wij, onder de inspiratie van de profeten, het ook zo moeten herkennen als ons zoiets zou overkomen.

Veel mensen, veel christenen, dachten dat 11 september een waarschuwingsschot van God voor de boeg van Amerika was, waarmee Hij zei: ‘Jullie staan op het punt om vanwege jullie slechtheid het oordeel te ondergaan.’ Ik zeg niet dat dit wel of niet zo is, maar vanuit de denkwijze van de profeten lijkt me dat geen onredelijke conclusie. Ik ben geen profeet, dus ik kan niet zeggen dat dit de juiste uitleg van die gebeurtenis is. Er zou een profeet nodig zijn om ons dat te vertellen. Maar misschien doen we er goed aan die gedachte enige aandacht te geven.

7

Oordeel en behoud door de arm van de HEERE

Een van de kenmerken van het boek Jesaja die in veel passages naar voren komen, is de verwijzing naar de arm van de Heere. Negen keer lees je in Jesaja over de arm van de Heere. De arm van de Heere, of de uitgestrekte hand van de Heere, is altijd een verwijzing naar het oordeel. Het staat meestal in de context van een oorlog. Een volk dat lijdt onder de verwoestingen van oorlog en nederlaag, is een volk waartegen God Zijn arm heeft uitgestrekt. Zijn arm is Zijn kracht. De Bijbel spreekt erover dat Hij Zijn arm ontbloot, zoals wij zeggen dat iemand zijn mouwen opstroopt om zijn spieren bloot te leggen en zich klaar te maken om ze te gebruiken. De verwoesting die door oorlog over volken komt, wordt dus soms aangeduid met het beeld van de arm van de Heere.

Maar wat interessant is aan de arm van de Heere, wanneer je de verschillende passages bekijkt, is dat de arm van de Heere ook behoud brengt. Vaak bestaat dat behoud eruit dat God Juda, of misschien Jeruzalem, redt van de belegering door de Assyriërs; dat Hij Juda redt van de samenzwering van Syrië en Efraïm, die tegen hen optrokken; of dat Hij Juda uit de ballingschap in Babylon redt. Bij al deze verlossingen was oorlog betrokken. Dat wil zeggen: Gods oordeel over Babylon was de verlossing van Israël. Gods oordeel over Assyrië bij de poorten van Jeruzalem, bij de muren van Jeruzalem, was de verlossing van Juda. De arm van de Heere wordt dus in één opzicht gezien als het oordeel van God, maar aan de andere kant brengt Hij door Zijn machtige arm behoud.

8

De arm van de HEERE en de Messias

Dan zijn er enkele passages waarin de arm van de Heere bijna als een persoon wordt voorgesteld. Je bent geneigd te denken dat Hij de uitdrukking ‘de arm van de Heere’ in sommige van deze gevallen misschien gebruikt om naar Jezus Zelf te verwijzen. Hij verwijst naar Zijn rechterarm. Vooral in Jesaja 53:1 bijvoorbeeld:

Wie heeft onze prediking geloofd, en aan wie is de arm van de HEERE geopenbaard?

JESAJA 53:1

Wie is Hij? De arm van de Heere Die geopenbaard wordt.

Natuurlijk betekent dit niet noodzakelijkerwijs dat Jezus in letterlijke zin de arm van de Heere is, dat ‘de arm’ een andere naam voor de Messias is. In sommige passages zou dat zo kunnen zijn. Maar zelfs als er geen rechtstreeks één-op-éénverband is, zou het niettemin suggereren dat de verschijning van de Messias opnieuw een openbaring was van het behoud dat de arm van de Heere brengt. De arm van de Heere zou in het bijzonder van Zijn kracht spreken, en die arm zien we werkzaam in het oordeel over de goddelozen. Gewoonlijk dient het oordeel over de goddelozen ertoe om Zijn volk behoud te brengen. Soms is Christus Zelf Degene Die bedoeld wordt.

Bij het oordeel lezen we in het boek Jesaja, hoofdstuk 30 en vers 30:

De HEERE zal Zijn majestueuze stem doen horen, Hij zal het neerkomen van zijn arm doen zien in grimmige toorn: een vlam van verterend vuur, slagregens, een vloed, hagelstenen.

JESAJA 30:30

Hij laat Zijn arm neerdalen, zoals je een zware slag laat neerkomen, vol toorn. Er staat:

Met de woede van zijn toorn en de vlammen van een verterend vuur, met verwoesting, storm en hagelstenen.

Dit beschrijft in dit specifieke geval het oordeel dat over Assyrië komt. Maar er staat dat Gods arm zal neerdalen met verontwaardiging, toorn, oordeel en verwoesting. De arm van de Heere komt hier dus neer als een zware slag die in het oordeel over Assyrië neerkomt.

9

Gods uitgestrekte hand in het oordeel

We vinden vergelijkbare bewoordingen waarin niet het woord ‘arm’ maar ‘hand’ staat. Dat wordt in Jesaja op een aantal plaatsen in de eerste hoofdstukken gebruikt. In hoofdstuk 5, vers 25, staat:

Daarom is de toorn van de HEERE tegen Zijn volk ontbrand. Hij heeft Zijn hand tegen hen uitgestrekt; Hij heeft hen geslagen, zodat de bergen sidderen, en hun dode lichamen als vuilnis midden op straat liggen. Bij dit alles keert Zijn toorn zich niet af, en nog is Zijn hand tegen hen uitgestrekt.

JESAJA 5:25

God heeft Zijn hand tegen hen uitgestrekt, wat natuurlijk betekent dat Hij hen slaat. Hij oordeelt hen. Dit wordt vervuld in de vorm van de oorlogvoering waarbij deze mensen destijds betrokken waren.

In hoofdstuk 9 staat een profetie die uit verschillende strofen bestaat. Er zijn vier strofen.

Het is een profetie van oordeel. Die begint in hoofdstuk 9, vers 8, en loopt door tot hoofdstuk 10, vers 4. Elk van deze strofen eindigt met hetzelfde refrein. Je vindt het allereerst in de tweede helft van vers 12, hoofdstuk 9, vers 12:

de Syriërs vanuit het oosten en de Filistijnen vanuit het westen,
zodat zij Israël verslinden met heel hun mond. Bij dit alles keert
Zijn toorn zich niet af; nog is Zijn hand tegen hen uitgestrekt.

JESAJA 9:11

Met andere woorden, alle verwoesting die vóór dat vers wordt genoemd, is eigenlijk nog maar het begin. Ze hebben al zoveel geleden, maar het is nog niet voorbij. Je hebt nog niets gezien. Na dit alles is Zijn hand nog steeds uitgestrekt. Hij gaat door met oordelen.

De volgende strofe eindigt in vers 17:

Daarom zal de Heere Zich niet verblijden over hun
jongemannen, en zal Hij Zich niet ontfermen over hun wezen en
hun weduwen, want zij zijn allen huichelaars en kwaaddoeners
en elke mond spreekt dwaasheid. Bij dit alles keert Zijn toorn
zich niet af; nog is Zijn hand tegen hen uitgestrekt.

JESAJA 9:16

Hetzelfde refrein staat aan het einde van het hoofdstuk, dus aan het einde van de derde strofe van dit lied, in vers 21:

Manasse van Efraïm, Efraïm van Manasse; en die samen zijn tegen Juda. Bij dit alles keert Zijn toorn zich niet af; nog is Zijn hand tegen hen uitgestrekt.

JESAJA 9:20

Elke strofe somt rampen op die gekomen zijn over degenen die God oordeelt. Aan het einde staat dat dit nog niet het einde is. Ondanks dat alles is het nog niet voorbij. Er komt nog meer. De laatste strofe van dit specifieke lied staat in hoofdstuk 10, vers 1 tot en met 4, en eindigt met precies dezelfde woorden, hetzelfde refrein.

10

Geen krijgsmacht kan Gods oordeel keren

In hoofdstuk 14, vers 26 en 27, staat:

Dit is het raadsbesluit dat genomen is over heel het land. En dit is de hand die uitgestrekt is tegen alle volken. Want de HEERE van de legermachten heeft het besloten, wie zou het dan verijdelen? En Zijn hand is uitgestrekt, wie zou die dan afwenden?

JESAJA 14:26-27

Trouwens, in de Engelse Bijbelvertaling van de spreker staat hier het woord ‘earth’ (‘aarde’), terwijl de HSV al ‘land’ vertaalt. In de Bijbel kan het woord ‘aarde’ met ‘land’ worden vertaald. Het hoeft niet altijd met ‘land’ vertaald te worden. Het punt is eenvoudigweg dat het Hebreeuwse woord *eret* hetzelfde woord is voor ‘land’ en ‘aarde’. Er is geen manier om onderscheid te maken tussen die twee begrippen. Er is maar één Hebreeuws woord. ‘Aarde’ zou dus altijd met ‘land’ vertaald kunnen worden

als de context dat rechtvaardigt, en 'land' zou altijd met 'aarde' vertaald kunnen worden als de context dat rechtvaardigt. Het is in feite een kwestie van het oordeel van de vertaler. Er zou dus kunnen staan:

Dit is Zijn plan voor het hele land.

In dit geval gaat het om het land Assyrië, waar Hij het vanaf vers 24 over heeft.

Maar in vers 26 staat:

En dit is de hand die over alle volken is uitgestrekt, waarmee bedoeld wordt dat Gods hand waarschijnlijk is uitgestrekt over de volken die met Assyrië verbonden zijn.

Als God besluit een volk te oordelen en Zijn handen ertegen uitstrekt, wie kan Gods hand dan terugduwen? Hoeveel kernraketten je ook in je arsenaal hebt, als God je wil oordelen, kun je Hem niet tegenhouden. Elk van die raketten zou dienst kunnen weigeren wanneer er op de rode knop wordt gedrukt. God kan een volk oordelen, hoe sterk zijn krijgsmacht ook is.

In de tijd van Gideon had Israël een leger van driehonderd man tegenover een invasiemacht van dertigduizend of meer. In feite werden in die strijd dertigduizend Midianieten door die driehonderd gedood. Hier hebben we een strijdmacht die duidelijk sterker is, maar God wil de Midianieten oordelen. Niet Gideon, maar God weet met driehonderd man de Midianieten op de vlucht te jagen, hoewel zij er dertigduizend hebben.

Zo ging Israël ook tegen Ai op, een heel klein land, toen God Israël vanwege de zonde van Achan wilde oordelen. Israël had beslist de grotere krijgsmacht, maar zij werden door het stadje Ai op de vlucht gejaagd, omdat God zei dat er zonde in het kamp was. Er staat in een psalm:

Een koning wordt niet verlost door een groot leger, een held wordt niet gered door grote kracht. Het paard geeft valse hoop op de overwinning en bevrijdt niet door zijn grote kracht.

PSALMEN 33:16-17

David zei:

Dezen vertrouwen op strijdwagens en die op paarden, maar wij zullen de Naam van de HEERE, onze God in herinnering roepen.

PSALMEN 20:8

Paarden en strijdwagens zijn beelden van oorlogvoering. Toch maakt de Bijbel het heel duidelijk: je kunt zoveel militaire macht opbouwen als je maar wilt, maar die zal je geen enkele veiligheid garanderen als God tegen je is. Als Gods hand is uitgestrekt, wie zal die dan terugduwen? Geen enkele hoeveelheid militaire macht kan het oordeel van God tegenhouden als dat is wat Hij van plan is te doen, namelijk jou oordelen.

11

Christenen en de veiligheid van een land

Er zijn talloze plaatsen in het Oude Testament die ons vertellen dat niets een mens of een volk zal redden als die onder Gods oordeel staan. Daarom werden de vroege christenen in de eerste drie eeuwen, toen zij weigerden in de oorlogen van Rome te vechten, er door hun landgenoten van beschuldigd dat zij wel genoten van de voordelen die door oorlog waren verworven, maar niet bereid waren de prijs te betalen door er zelf op uit te trekken en die oorlogen te voeren. In feite hebben mensen zoals mennonieten en quakers, die niet in oorlogen vechten, in de moderne tijd dezelfde kritiek gekregen. Mensen zeggen: ‘Je woont in een vrij land. Onze vrijheden zijn door oorlog verworven, en jij wilt er niet op uit trekken om te vechten? Je wilt wel genieten van de voordelen, de vruchten van oorlog, maar je wilt niet de prijs betalen door er zelf op uit te trekken en te vechten.’

De vroege christenen werden op precies dezelfde gronden bekritiseerd, met precies hetzelfde verwijt. Maar zij zeiden — en volgens mij was het Tertullianus, al kan het ook Justinus de Martelaar zijn geweest — dat de christenen degenen zijn die het meest doen voor de veiligheid van het land. Want een land komt niet op of gaat niet ten onder door de kracht van zijn leger, maar doordat God ervoor kiest het wel of niet te oordelen. Als een land zeer goddeloos is, zal God het oordelen, en geen enkel aantal

legers kan dat tegenhouden. Als het land rechtvaardig is, zal God het zegenen, en geen enkele hoeveelheid legers kan het ten val brengen. Alleen de gemeente kan invloed uitoefenen op de gerechtigheid van het land. De gemeente verspreidt het zuurdeeg van het Koninkrijk van God en draagt bij aan een rechtvaardiger en minder zondige samenleving. Daarmee doet zij meer dan wat ook om het land in stand te houden. Dat zijn dingen die de legers zelf niet kunnen doen. Want als God een land wil oordelen, kan geen enkel aantal legers het redden. Als God het niet wil oordelen maar het wil zegenen, kan geen enkele binnenvallende macht het ten val brengen. Het Oude Testament laat zien dat dit waar is, en in de Schrift wordt verklaard dat het waar is.

Zelfs als wij het meevechten van christenen in oorlogen niet zo streng afwijzen als de vroege christenen, zouden we zeker moeten erkennen dat, zelfs als christenen wel in oorlogen vechten, dat niet is wat het land zal redden. Het is de gemeente die het evangelie predikt en consequent zo leeft dat haar leden het land in de richting van gerechtigheid beïnvloeden. Als wij in die geestelijke strijd slagen, kunnen andere veldslagen overbodig worden voor de veiligheid van het land.

12

Gods arm brengt redding en gerechtigheid

In hoofdstuk 52 zien we dat de arm van de Heere behoud brengt. We kunnen zien dat de hand en de arm van de Heere in de eerste plaats een beeld zijn van Gods oordeel, maar het is een oordeel over de goddelozen. Er is altijd een andere groep: degenen die lijden door de handen van de goddelozen. Voor die groep wordt het oordeel over de goddelozen bevrijding of rechtvaardiging door God. In hoofdstuk 52, vers 10, lezen we:

De HEERE heeft Zijn heilige arm ontbloot voor de ogen van alle heidenvolken; en alle einden der aarde zien het heil van onze God.

JESAJA 52:10

God ontbloot Zijn arm om behoud te brengen. Natuurlijk gaat het daarna verder over Christus. In Jesaja 53:1-2 zien we dit in Christus als persoon voorgesteld. Maar daar komen we uiteindelijk wel.

In hoofdstuk 59:15-17 staat:

Ja, de waarheid ontbreekt, en wie zich afkeert van het kwade, wordt beroofd. En de HEERE zag het, en het was kwalijk in Zijn ogen dat er geen recht was. Omdat Hij zag dat er niemand was, ontzette Hij Zich, want er was geen voorbidder. Daarom bracht Zijn arm Hem heil, en Zijn gerechtigheid, die ondersteunde Hem. Want Hij trok de gerechtigheid aan als een harnas en zette de helm van het heil op Zijn hoofd. Het gewaad van de wraak trok Hij aan als kleding en Hij hulde zich in de na-ijver als mantel.

JESAJA 59:15-17

Dat wil zeggen: de persoon die niet met de goddelozen meegaat in hun goddeloze wegen, wordt uiteindelijk slachtoffer. Zulke mensen worden vervolgd en vallen ten prooi aan degenen die goddeloos zijn. Je moet met de goddelozen meegaan in hun goddeloze wegen als je wilt voorkomen dat ze je haten en vervolgen. Maar er staat:

Ja, de waarheid ontbreekt, en wie zich afkeert van het kwade, wordt beroofd. En de HEERE zag het, en het was kwalijk in Zijn ogen dat er geen recht was. Omdat Hij zag dat er niemand was, ontzette Hij Zich, want er was geen voorbidder. Daarom bracht Zijn arm Hem heil, en Zijn gerechtigheid, die ondersteunde Hem. Want Hij trok de gerechtigheid aan als een harnas en zette de helm van het heil op Zijn hoofd. Het gewaad van de wraak trok Hij aan als kleding en Hij hulde zich in de na-ijver als mantel.

JESAJA 59:15-17

Let erop dat Gods arm behoud brengt. Hier beginnen we ons af te vragen: begint de arm van de Heere hier samen te vallen met het begrip van Jezus Zelf, Degene Die behoud brengt wanneer niemand anders dat kan? Want niemand anders kan redden; niemand anders kan tussenbeide treden. God doet het Zelf door middel van Zijn eigen arm. Als we dat zo letterlijk mogelijk met de werkelijkheid in verband zouden brengen, zouden we moeten zeggen dat die arm Jezus voorstelt. Misschien is daarmee Jezus bedoeld, of misschien is daarmee eenvoudigweg Gods kracht bedoeld: God treedt door Zijn eigen kracht tussenbeide om te redden. Maar zelfs als dat de betekenis is, gaat het nog steeds over het zenden van Jezus door God. Jezus is de kracht van God, gezonden om te redden.

13

De arm en de Knecht van de HEERE

In Jesaja 63, vers 5, staat:

Ik keek rond, maar er was niemand die hielp; Ik ontzette Mij, want er was niemand die ondersteunde. Daarom heeft Mijn arm Mij heil verschaft, en Mijn grimmigheid, die heeft Mij ondersteund.

JESAJA 63:5

Opnieuw is de arm van de Heere datgene wat behoud brengt.

In Jesaja 51 begin ik te vermoeden dat we de arm van de Heere hier als een verwijzing naar Jezus moeten opvatten. Jesaja 51, vers 5, zegt:

Mijn gerechtigheid is nabij, Mijn heil treedt tevoorschijn en Mijn armen zullen de volken oordelen, de kustlanden zullen op Mij wachten en op Mijn arm zullen ze hopen.

JESAJA 51:5

We kunnen ons het lied „Leaning on the Everlasting Arm” herinneren. Het komt ongetwijfeld uit verzen als dit, die spreken over vertrouwen op de arm of de kracht van de Heere. Maar deze woorden kennen we van een eerdere uitspraak in Jesaja, hoofdstuk 42: „Mijn armen zullen rechtspreken over de volken, en de kustlanden zullen op mij wachten.” Die uitspraak wordt in het Nieuwe Testament op Jezus toegepast.

In Jesaja 42, vers 1 tot en met 4, staat:

Zie, Mijn Knecht, Die Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Wie Mijn ziel een welbehagen heeft; Ik heb Mijn Geest op Hem gelegd. Hij zal tot de heidenvolken het recht doen uitgaan. Hij zal niet schreeuwen, Hij zal Zijn stem niet verheffen, Hij zal Zijn stem op straat niet laten horen. Het geknakte riet zal Hij niet verbreken, de uitdovende vlaspit zal Hij niet uitblussen; naar waarheid zal Hij het recht doen uitgaan. Hij zal niet uitdoven, Hij zal niet geknakt worden, totdat Hij het recht op aarde zal hebben gevestigd. De kustlanden zullen uitzien naar Zijn onderricht.

JESAJA 42:1-4

Deze Knecht over Wie hier gesproken wordt, is duidelijk Jezus. Deze passage wordt in haar geheel geciteerd in Mattheüs 12 en op Jezus toegepast. Er wordt gezegd dat dit over Jezus gaat. Hij is dus die Knecht. Over Hem wordt gezegd dat Hij gerechtigheid op aarde zal vestigen. Hij zal bij die onderneming niet bezwijken en niet ontmoedigd raken. De eilanden, of de kustlanden, zullen op Zijn wet wachten. Wat we zojuist in hoofdstuk 51 vers 5 zagen, is hetzelfde:

de kustlanden zullen op Hem wachten, en op mijn arm zullen ze vertrouwen.

Het lijkt er bijna op dat de arm van de HEERE in dit vers dezelfde functie vervult als de Knecht van de HEERE in Jesaja 42, Die Jezus is. Je begint hier dus enige overlap te zien, een soort samenvloeien van ideeën: van Gods kracht in algemene zin bij behoud en oordeel, naar een specifieke manifestatie van Zijn arm in Christus.

14

Christus als de geopenbaarde arm van God

Dat vinden we in Jesaja 53, vers 1 en 2, waar staat:

Wie heeft onze prediking geloofd, en aan wie is de arm van de HEERE geopenbaard? Want Hij is als een loot opgeschoten voor Zijn aangezicht, als een wortel uit dorre aarde. Gestalte of glorie had Hij niet; als wij Hem aanzagen, was er geen gedaante dat wij Hem begeerd zouden hebben.

JESAJA 53:1-2

Enzovoort. De profetie gaat verder en is voor een christen heel herkenbaar als een verwijzing naar Jezus. Toch wordt ernaar verwezen als het geopenbaard worden van de arm van de HEERE, wanneer Jezus als een tere plant onder ons opgroeit. Wanneer Jezus naar de aarde komt, is dat de manifestatie waarin de arm van de HEERE wordt geopenbaard. Het lijkt er dus inderdaad op dat Jezus als het ware de menswording van Gods arm wordt.

Het Nieuwe Testament citeert heel veel uit hoofdstuk 40 en past dat in het bijzonder toe op de tijd van Johannes de Doper en Jezus. In Jesaja 40, vers 10 en 11, staat:

Zie, de Heere HEERE zal komen tegen de sterke, en Zijn arm zal heersen. Zie, Zijn loon heeft Hij bij Zich, Zijn arbeidsloon gaat voor Hem uit. Als een herder zal Hij Zijn kudde weiden: Hij zal de lammetjes in Zijn arm en bijeenbrengen en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtjes leiden.

JESAJA 40:10-11

Jezus is beslist Degene aan Wie alle macht in hemel en op aarde gegeven is om te heersen.

Dat klinkt beslist als Jezus.

Dit verwijst naar Zijn arm. De arm van de HEERE zal voor Hem heersen. De arm van de HEERE zal Zijn kudde leiden als een herder en hen in Zijn arm dragen.

Ik denk dus dat de kracht van God, waarnaar dichtelijk verwezen wordt als Zijn arm, Zijn ontblote arm, aanvankelijk wordt gezien in het oordeel over de goddelozen, dat leidt tot het behoud van de rechtvaardigen. Uiteindelijk wordt die kracht verpersoonlijkt in de Messias Zelf, Die de goddeloze satan oordeelt. Jezus zei in Johannes 12 vers 31:

Nu wordt het oordeel over deze wereld voltrokken, nu zal de vorst van deze wereld buitengeworpen worden.

JOHANNES 12:31

Later, in Johannes 16, zei Jezus:

En als Die gekomen is, zal Hij de wereld overtuigen van zonde, van gerechtigheid en van oordeel: van zonde, omdat zij niet in Mij geloven; van gerechtigheid, omdat Ik heenga naar Mijn Vader en u Mij niet meer zult zien; en van oordeel, omdat de vorst van deze wereld veroordeeld is.

JOHANNES 16:8-11

Hij bedoelt satan. Jezus verwijst ernaar dat satan aan het kruis geoordeeld wordt, en het oordeel over onze vijand is het behoud van ons volk. Zoals Gods arm in het Oude Testament dus de fysieke, politieke bevrijding van Zijn volk teweegbrengt door fysieke, politieke en militaire oordelen over de goddelozen, zo is er dit geestelijke oordeel over onze geestelijke vijand en ons geestelijke behoud door de verpersoonlijking van de arm van de HEERE in Christus.

15

God zweert bij Zijn sterke arm

In Jesaja 62 vers 8 lezen we:

De HEERE heeft gezworen bij Zijn rechterhand en bij Zijn sterke arm: Nooit zal Ik uw koren meer geven als voedsel aan uw vijanden, en nooit zullen vreemdelingen meer uw nieuwe wijn drinken waarvoor u zich ingespannen hebt!

JESAJA 62:8

Dat is interessant, want in Genesis spreekt God tot Abraham en zegt Hij:

Ik heb bij mezelf gezworen.

De schrijver van Hebreëen haakt daar in hoofdstuk 6 op in en zegt dat God, omdat Hij bij niemand groter dan Zichzelf kon zweren, bij Zichzelf zwoer. In Hebreëen 6 staat dat een mens altijd bij iets zweert wat groter is dan hijzelf. Maar omdat er niets groter is dan God waarbij Hij kan zweren, zwoer Hij eenvoudigweg bij Zichzelf.

Maar nu zien we dat God zegt:

Ik heb bij mijn rechterhand gezworen. Ik heb bij mijn rechterarm gezworen.

Als deze arm Jezus is, dan zouden we moeten aannemen dat God bij Zichzelf zweert, en Jezus is Hijzelf.

God zweert dus in wezen bij Zijn eigen arm, die in elk geval Hijzelf zou zijn. Mijn arm is een deel van mijzelf. Maar als de arm ook iets specifiekers is gaan betekenen in de menswording van God als mens, dan zou dat erop wijzen dat die menswording God Zelf is. God is mens geworden. Hij is, zoals Jesaja in hoofdstuk 7 vers 14 zegt, God met ons, Immanuel.

16

Messiaanse oorlog als geestelijke strijd

Er zijn passages in Jesaja die fysieke oorlogvoering lijken te beschrijven, maar die mogelijk bedoeld zijn om over geestelijke overwinningen te spreken, omdat in die passages de Messias in beeld is. Jezus kwam natuurlijk niet om fysieke oorlogen te voeren. Dat was wat Zijn landgenoten zo teleurstelde. Ze hoopten dat de Messias inderdaad zou komen en Israël zou aanvoeren in een zegevierende veldtocht tegen de Romeinen. Dat was wat de Messias volgens hen moest doen. Waarom? Omdat er passages zijn zoals de volgende, die messiaanse overwinningen door oorlog lijken te beschrijven.

In het Nieuwe Testament wordt ons echter gezegd dat

De wapens van onze strijd zijn immers niet vleselijk, maar krachtig door God, tot afbraak van bolwerken. Want wij breken valse redeneringen af en elke hoogte die zich verheft tegen de kennis van God, en wij nemen elke gedachte gevangen om die te brengen tot de gehoorzaamheid aan Christus,

2 KORINTHE 10:4-5

Zo overwint Jezus: niet door vleselijke wapens, maar door machtige wapens, die natuurlijk geestelijk zijn. Paulus zegt:

Want wij hebben de strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de wereldbeheersers van de duisternis van dit tijdperk, tegen de geestelijke machten van het kwaad in de hemelse gewesten.

EFEZE 6:12

De uitspraken waarnaar ik zojuist verwezen heb, staan in 2 Korinthe 10, vers 4 en 5, en in Efeze 6, te beginnen bij vers 10 en doorlopend tot en met vers 17.

We zien dus dat strijd in het Nieuwe Testament wordt bevestigd, maar dat het geen lichamelijke strijd is. Het is een geestelijke strijd tegen geestelijke vijanden, gevoerd met geestelijke wapens. Dat is niet zo duidelijk wanneer dit in Jesaja wordt voorzeggd. Dit zijn geestelijke veldslagen en geestelijke overwinningen, maar ze worden beschreven in bewoordingen waarvan je zou denken dat ze lichamelijke veldslagen beschrijven.

17

De overwinning op satan aan het kruis

In hoofdstuk 27, dat ongetwijfeld verwijst naar het oordeel over satan aan het kruis, staat het als volgt. Vers 1:

Op die dag zal de HEERE vergelding doen met Zijn hard, groot en sterk zwaard aan de Leviathan, de snelle slang, ja, de Leviathan, de kronkelende slang; Hij zal het monster dat in de zee is, doden.

JESAJA 27:1

Satan is in deze specifieke passage waarschijnlijk Leviathan, aangezien hij de vluchtende slang wordt genoemd. Bedenk dat de Bijbel zegt:

Onderwerp u dan aan God. Bied weerstand aan de duivel en hij zal van u wegvlugten.

JAKOBUS 4:7

en wat zal hij doen? Hij zal van je wegvlugten. Maar hoewel hij vlucht, kan hij niet ontsnappen. Hij zal worden gestraft, al is hij een vluchtende slang.

Deze beeldspraak spreekt ongetwijfeld over de geestelijke overwinning op satan aan het kruis. We hebben zulke beeldspraak ook in Openbaring 12, vers 7 tot en met 9, want daar zien we een oorlog in de hemel. Er staat dat Michaël en zijn engelen oorlog voeren tegen de draak en zijn engelen. De draak wordt daar in vers 9 ook aangeduid als

En de grote draak werd neergeworpen, namelijk de oude slang, die duivel en satan genoemd wordt, die de hele wereld misleidt. Hij werd neergeworpen op de aarde en zijn engelen werden met hem neergeworpen.

OPENBARING 12:9

Dit is dus de slang die in een geestelijk conflict wordt verslagen. Wanneer je die passage in Openbaring 12:7-9 leest, staat er dat de draak en zijn engelen door Michaël en zijn engelen worden verslagen en uit de hemel worden geworpen.

Daarom zegt Jezus, wanneer Hij over het kruis spreekt:

Nu wordt het oordeel over deze wereld voltrokken, nu zal de vorst van deze wereld buitengeworpen worden.

JOHANNES 12:31

Aan het kruis werd satan verslagen en uitgeworpen. Dit wordt op veel plaatsen in de Schrift bevestigd. Het wordt bevestigd in Kolossenzen 1:15, waar Paulus met betrekking tot het kruis zei dat Jezus de overheden en machten ontwapende, hen openlijk te schande maakte en over hen triomfeerde aan het kruis. In Hebreeën 2:14 zegt de schrijver dat Christus door de dood hem vernietigde die de macht over de dood had, namelijk de duivel. Je hebt dus veel bevestigingen dat satan aan het kruis door de dood van Christus werd verslagen.

Dit wordt in Openbaring 12 uitgebeeld als een draak-slang die uit de hemel wordt geworpen, omdat hij de oorlog verliest die daar wordt gevoerd. De dood van Jezus was de overwinning waardoor satan werd gedegradeerd en uit de hemel werd geworpen.

18

Christus en de wapenrusting van God

In Jesaja 59:16–19 — we hebben vers 16 eerder al gelezen — staat:

Omdat Hij zag dat er niemand was, ontzette Hij Zich, want er was geen voorbidder. Daarom bracht Zijn arm Hem heil, en Zijn gerechtigheid, die ondersteunde Hem. Want Hij trok de gerechtigheid aan als een harnas en zette de helm van het heil op Zijn hoofd. Het gewaad van de wraak trok Hij aan als kleding en Hij hulde zich in de na-ijver als mantel. Naar de daden, daarnaar zal Hij vergelden, grimmigheid aan Zijn tegenstanders, vergelding aan Zijn vijanden. Aan de kustlanden zal Hij vergelden wat zij verdienen. Dan zullen zij de Naam van de HEERE vrezen vanwaar de zon ondergaat, en Zijn heerlijkheid van waar de zon opkomt. Als de vijand zal komen als een rivier, zal de Geest van de HEERE de banier tegen hem oprichten.

JESAJA 59:16-19

‘Hij’ — dat wil zeggen: God, Jezus of iemand anders — of Zijn arm trok de gerechtigheid aan als een harnas en zette de helm van het heil op Zijn hoofd. Dat zou bekend moeten klinken, want in Efeze 6, waar Paulus de onderdelen van de geestelijke wapenrusting van de christen opsomt, noemt hij een helm van het behoud en een borstharnas van gerechtigheid. Paulus voegt daar nog enkele andere onderdelen aan toe: een gordel van de waarheid, schoenen van de bereidheid van het Evangelie van de vrede, en het schild van het geloof. Maar hij heeft deze ideeën van een helm van het behoud en een borstharnas van gerechtigheid duidelijk niet zelf bedacht. Hij heeft ze rechtstreeks uit deze passage gehaald.

Wie draagt hier de wapenrusting? God Zelf. Hij kon geen mens vinden om het te doen, dus trok Zijn eigen arm deze wapenrusting aan om de veldslagen te voeren. Christus is de krijger. Wanneer wij de wapenrusting van God aantrekken, trekken wij

eenvoudigweg de Heere Jezus Christus aan, want Hij draagt de wapenrusting.

Je trekt de wapenrusting van God niet aan door naast je bed te gaan zitten, de handelingen na te bootsen waarmee je een helm op je hoofd zet, en te zeggen: „Ik trek nu de helm van het behoud aan.” Dat raden sommige mensen aan, maar het wordt beslist niet in de Schrift aangeraden. Wat in de Schrift wel wordt aangeraden, als je naar Romeinen 13:12 kijkt, is dit. Paulus zegt:

De nacht is ver gevorderd en de dag is nabijgekomen. Laten wij dus de werken van de duisternis afleggen en de wapens van het licht aandoen.

ROMEINEN 13:12

Hoe doen we dat, Paulus? Twee verzen later, in vers 14:

Maar bekleed u met de Heere Jezus Christus, en verzorg het vlees niet om begeerten op te wekken.

ROMEINEN 13:14

De wapenrusting van het licht aantrekken, is de Heere Jezus Christus aantrekken. Met andere woorden, Hij is gewapend. Hij draagt de wapenrusting. Je trekt de wapenrusting aan door in Hem te komen, door in Hem te blijven, door in Hem te leven en te wandelen, en door Hem je hele identiteit en je hele omgeving te laten zijn, terwijl Christus alles voor je wordt.

Veel mensen willen Jezus aan hun leven toevoegen als een van de dingen op de lijst die belangrijk voor hen zijn, of misschien bovenaan de lijst, als het eerste en belangrijkste. Jezus is niet het belangrijkste in je leven. Hij is je leven, of Hij is niets. Hij kan niet de eerste op je prioriteitenlijst zijn. Hij moet je enige prioriteit zijn, anders is Hij er helemaal niet. Met minder neemt Hij geen genoegen. Hij laat ons niet de voorwaarden bepalen waarop wij met Hem zullen omgaan. Hij heeft die al bepaald. We nemen het aan of laten het liggen. We komen volledig tot Christus. Hij is niet het eerste in ons leven. Hij is ons leven. Zonder Hem hebben we geen leven waarin dingen op de eerste, tweede of derde plaats kunnen staan. Daarom is Hij alles. We komen in

Hem. We worden in Hem opgenomen. Onze hele omgeving, onze hele wereld, is Hij. Als wij in Hem zijn, hebben we de wapenrusting aan, omdat Hij de wapenrusting aanheeft. Hij is Degene Die het borstharnas van de gerechtigheid en de helm van het behoud draagt. Hij trok het gewaad van de wraak aan als kleding en hulde zich in de na-ijver als mantel.

Dat zijn enkele dingen die Paulus niet noemde.

19

De ware vijanden in de geestelijke strijd

In Jesaja 59:18 staat:

Naar de daden, daarnaar zal Hij vergelden, grimmigheid aan Zijn tegenstanders, vergelding aan Zijn vijanden. Aan de kustlanden zal Hij vergelden wat zij verdienen.

JESAJA 59:18

Daarmee wordt het oosten bedoeld.

Dan zullen zij de Naam van de HEERE vrezen vanwaar de zon ondergaat, en Zijn heerlijkheid van waar de zon opkomt. Als de vijand zal komen als een rivier, zal de Geest van de HEERE de banier tegen hem oprichten.

JESAJA 59:19

Iedereen die van jongs af aan evangelisch of pinkstergelovig is geweest, kent die regel:

Wanneer de vijand als een vloedgolf komt aanzetten, zal de Geest van de Heer een verdedigingslinie tegen hem opwerpen.

Die wordt heel vaak aangehaald en op ons toegepast, en in dit geval terecht. Vaak halen mensen zulke verzen aan terwijl ze eigenlijk niet van toepassing zijn op datgene waarvoor ze die gebruiken. Maar in dit geval is het volkomen juist. Dit gaat over

geestelijke overwinning, over geestelijke veiligheid in Christus.

Hij vergeldt hun daden met grimmigheid. Niet de ongelovigen, maar de demonen, Zijn werkelijke vijanden. De ongelovigen zijn niet onze vijanden. Wij worstelen niet tegen vlees en bloed. Zij zijn niet de vijand. Zij zijn de gevangenen van de vijand. Wij zijn de Rambo's die eropuit worden gestuurd om de krijgsgevangenen te bevrijden. Wij zijn degenen die eropuit worden gestuurd om hen te redden. Soms behandelen we de ongelovigen alsof zij de vijand zijn. We behandelen de moslims alsof zij de vijand zijn, of de atheïsten alsof zij de vijand zijn. Zij zijn niet de vijand. Ze zijn niet belangrijk genoeg om de vijand te zijn. De vijand is satan. De moslims, de atheïsten, de ongelovigen: zij zijn de slachtoffers, zoals wij dat vroeger waren. Wij zijn gered. Nu zijn wij gerekruteerd om de rest van hen te redden.

De vijanden, de tegenstanders van God, zijn de demonen en satan, en Hij vergeldt hun Zijn grimmigheid. Hij trekt deze wapenrusting aan. Met dit soort wapenrusting kun je jezelf niet tegen lichamelijke vijanden verdedigen. Maar in de strijd tegen geestelijke vijanden zijn gerechtigheid, behoud, waarheid en geloof de werkelijke verdediging tegen hun tegenaanvallen. Op deze plaats wordt verwezen naar Christus' overwinning op Zijn vijanden, en dan beslist naar geestelijke vijanden.

20

Jesaja 9 en de overwinning van het Kind

In Jesaja 9:4 en 5 staat:

Want het juk van hun last, de stok op hun schouders, en de knuppel van hun slavendrijver hebt U verbroken als eens op Midiansdag. Ja, elke laars, stampend met gedreun, iedere soldaten mantel, gewenteld in bloed, zal verbrand worden, voedsel voor het vuur.

JESAJA 9:3-4

Dit is de taal van een militaire overwinning: verslagen vijanden, hun lijken en hun bebloede kleding die op een hoop worden verbrand. Dit is een geweldige bevrijding die God teweegbrengt, zoals in de dagen van Midian. Wat waren de dagen van Midian? Dat was toen Gideon met driehonderd man in het boek Richteren dertigduizend Midianieten overwon en vernietigde. Hij zegt dat deze overwinning even groot is als die overwinning, en in natuurlijke termen even onvoorspelbaar. Je zou niet hebben gedacht dat Gideon met driehonderd man dertigduizend vijanden zou verslaan. Maar God versloeg de vijand met een menselijk leger dat in de minderheid was, zodat geen vlees zou roemen en men wel in de Heere moest roemen.

Dit is hier geestelijk. Waarom zeg ik dat? Omdat vervolgens wordt uitgelegd dat deze goddelijke overwinning op vijanden er is vanwege wat er in vers 6 staat:

Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij rust op Zijn schouder. En men noemt Zijn Naam Wonderlijk, Raadsman, Sterke God, Eeuwige Vader, Vredevorst.

JESAJA 9:5

Omdat Hij geboren is, zal deze overwinning worden behaald. Het is een geestelijke overwinning die door de geboorte van Jezus komt, geen lichamelijke overwinning.

Maar de Joden begrepen dat niet. Voor hen leek het erop dat God bij de komst van de Messias de Romeinen zou verjagen, zoals Hij de Midianieten had verjaagd. In plaats daarvan verjoeg God de duivel en de demonische machten, de overheden en machten, en de geestelijke machten van het kwaad in de hemelse gewesten. Dat is wat Jezus verjoeg.

Het is duidelijk dat deze passage over Jezus gaat. Niet alleen vers 6, maar ook de eerdere verzen van hoofdstuk 9 worden in het vierde hoofdstuk van Mattheüs aangehaald als verzen over Jezus' bediening.

het volk dat in duisternis zat, heeft een groot licht gezien; en voor hen die zaten in het land en de schaduw van de dood, is een licht opgegaan.

MATTHEÛS 4:16

Mattheüs zegt dat dit werd vervuld toen Jezus aan het begin van Zijn bediening in Galilea begon te dienen.

Dus hoofdstuk 9, in elk geval deze eerste zeven verzen, houdt duidelijk verband met de eerste komst van Christus: Zijn geboorte in vers 6, Zijn bediening in Galilea in de eerdere verzen, en de verzen daartussen over de oorlog, het bloedvergieten, de bebloede kleding en de overwinning op de overweldigende vijand. Dat alles houdt verband met de eerste komst van Jezus, niet met Zijn wederkomst. Het is daarom geestelijk.

21

Jesaja 63 en de dagen van wraak

Laten we in hoofdstuk 63 eens kijken naar de verzen 1 tot en met 6.

Wie is Deze Die uit Edom komt, in helrode kleding uit Bozra, Die luisterrijk is in Zijn gewaad, Die voorttrekt in Zijn grote kracht? Ik ben het, Die spreek in gerechtigheid, Die machtig ben om te verlossen.

JESAJA 63:1

Bozra is een hoofdstad van Edom.

Hij antwoordt:

Waarom is dat rood aan Uw gewaad, en is Uw kleding als die van iemand die de wijnpers treedt? Ik heb de pers alleen getreden; er was niemand uit de volken met Mij. Ik heb hen vertreden in Mijn toorn, hen vertrapt in Mijn grimmigheid. Hun bloed is op Mijn kleding gespat, heel Mijn gewaad heb Ik besmet. Want de dag van de wraak was in Mijn hart, het jaar van Mijn verlostten was gekomen. Ik keek rond, maar er was niemand die hielp; Ik ontzette Mij, want er was niemand die ondersteunde. Daarom heeft Mijn arm Mij heil verschaft, en Mijn grimmigheid, die heeft Mij ondersteund. Ik heb de volken vertrapt in Mijn toorn, Ik heb hen dronken gemaakt in Mijn grimmigheid, Ik heb hun bloed ter aarde doen neerdalen.

JESAJA 63:2-6

Hier staat dat de beschreven Persoon, Die ongetwijfeld Jezus is — of het is in elk geval God, maar waarschijnlijk Jezus — uit Edom komt. Ik weet niet precies waarom Hij uit Edom komt, of waar Hij naartoe komt. Maar waar Hij ook naartoe komt, het is omdat het de dagen van wraak zijn en Hij Zijn vijanden onder Zijn voeten vertrapt. Dit is Christus Die over Zijn vijanden zegeviert.

de dagen van wraak

LUKAS 21:22

is een uitdrukking die Jezus in Lukas 21 gebruikte. In het boek Jesaja wordt driemaal naar de dag van wraak verwezen. Maar wanneer Jezus in Lukas 21 de verwoesting van Jeruzalem in het jaar 70 na Christus beschrijft, zegt Hij in vers 20 tegen Zijn discipelen:

Wanneer u zult zien dat Jeruzalem door legers omringd wordt, weet dan dat zijn verwoesting nabij is. Laten dan wie in Judea zijn, vluchten naar de bergen en wie in het midden van Jeruzalem zijn, daaruit wegtrekken en wie op de velden zijn, er niet in gaan. Want dit zijn dagen van wraak, opdat al wat geschreven staat, vervuld wordt.

LUKAS 21:20-22

Deze uitspraak wordt toegepast op de verwoesting van Jeruzalem in het jaar 70 na Christus. Jezus zei tegen Zijn discipelen dat zij, wanneer zij Jeruzalem daadwerkelijk door legers omsingeld zagen, moesten weten dat de verwoesting nabij was. Interessant genoeg staat er:

Alles wat geschreven staat.

Over de dag van wraak wordt driemaal in Jesaja geschreven, onder andere in de passage die we zojuist hebben gelezen. Gaat het dan over het jaar 70 na Christus? Misschien.

22

Israëls verwerping en oordeel in het jaar 70

Als dat zo is, zijn de vijanden die Hij vertrapt niet alleen de geestelijke vijanden, maar ook het volk Israël, dat Zijn vijand is geworden. Hij brengt nu het oordeel over de afvalligen die Zijn Zoon hebben gedood. We zouden kunnen zeggen: 'Maar zijn zij niet ook slachtoffers van de vijand, satan?' Ja, dat waren ze, maar Hij had hen bevrijd.

Jezus sprak in Mattheüs 12 over die generatie en zei:

Wanneer een demon uit een mens weggaat, trekt hij door dorre plaatsen op zoek naar rust. Als hij die niet vindt, keert hij terug naar het huis waar hij vroeger woonde en vindt het geveegd en leeg. Dan neemt hij zeven andere geesten mee die nog slechter zijn dan hijzelf. Zij gaan naar binnen, en het einde van die mens wordt erger dan het begin.

MATTHEÛS 12:43-45

Jezus zei:

Zo zal het ook met dit verdorven geslacht zijn.

MATTHEÛS 12:45

Hij geeft een beeld. Zijn volk, Israël, is als een man. De oorspronkelijke toestand was er een van gebondenheid aan satan, van bezetenheid door demonen. Jezus kwam en bracht behoud. Hij had de demon uitgeworpen. Maar zij bleven leeg. Zij namen Christus niet aan. Hij zei dat wat deze generatie zou overkomen, leek op een man bij wie een demon was uitgeworpen, maar bij wie de demonen in groten getale zouden terugkomen.

De demonische gebondenheid waarin de mensen aan het einde van de geschiedenis van Israël terechtkwamen, was inderdaad enorm. Je hoeft alleen maar vertrouwd te raken met de verhalen van Josephus over de Joodse oorlog, de belegering van Jeruzalem en het gedrag van de mensen. Dan zou je geen verder bewijs nodig hebben dat het hele volk gedemoniseerd was geraakt, volledig verblind door demonische machten. Niet als slachtoffers, maar als een oordeel van God over hen, omdat zij de bevrijding hadden verworpen die Hij hun eerder in diezelfde generatie had gezonden.

In zekere zin waren zij door Christus bevrijd. Het licht was gekomen, maar zij kozen de duisternis. Daarom zond God hun een krachtige dwaling, zodat zij een leugen zouden geloven. Deze mensen waren inderdaad slachtoffers, maar zij waren schuldige slachtoffers. Het waren slachtoffers die de kans hadden gekregen om te geloven en die

dat weigerden. Daarom keerden zij zich tegen God en gingen zij zelfs zo ver dat zij Zijn Zoon doodden. Zij hadden zich zo doelbewust bij de vijand aangesloten dat zij zelf ook de vijand werden, en Hij vertrapte hun bloed. Dit waren de dagen van wraak waarover Jezus volgens mij sprak.

Dit zijn vreemde dingen, en er zijn nog vreemdere dingen die we zullen bekijken. We gaan verder met wat onderaan het blad met aantekeningen staat.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- 1 Petrus 2:9
- Galaten 6:16
- Lukas 24:45
- 2 Korinthe 3:15
- 2 Korinthe 3:14
- Jesaja 53:1
- Jesaja 30:30
- Jesaja 5:25
- Jesaja 9:11
- Jesaja 9:16
- Jesaja 9:20
- Jesaja 14:26-27
- Psalmen 33:16-17
- Psalmen 20:8
- Jesaja 52:10
- Jesaja 59:15-17
- Jesaja 63:5
- Jesaja 51:5
- Jesaja 42:1-4
- Jesaja 53:1-2
- Jesaja 40:10-11
- Johannes 12:31

- Johannes 16:8-11
- Jesaja 62:8
- 2 Korinthe 10:4-5
- Efeze 6:12
- Jesaja 27:1
- Jakobus 4:7
- Openbaring 12:9
- Jesaja 59:16-19
- Romeinen 13:12
- Romeinen 13:14
- Jesaja 59:18
- Jesaja 59:19
- Jesaja 9:3-4
- Jesaja 9:5
- Mattheüs 4:16
- Jesaja 63:1
- Jesaja 63:2-6
- Lukas 21:22
- Lukas 21:20-22
- Mattheüs 12:43-45
- Mattheüs 12:45

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.